

FREDENSBORG
KOMMUNE

Projektrapport, maj 2016

Mediekompetencer og Information Literacy på Skemaet

Informationskompetence er:

"... et individs evne til at anvende computere til at undersøge, skabe og kommunikere med henblik på at deltage effektivt derhjemme, i skolen, på arbejdspladsen og i samfundet"

1. kompetenceområde:

At producere og udveksle information

2. kompetenceområde:

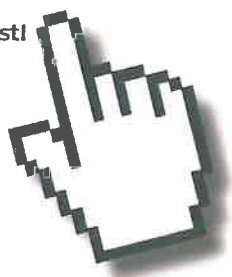
At indsamle og håndtere information

Mediekompetencer og Information Literacy på skemaet

I Fredensborg Kommune har folke- og skolebiblioteker længe drøftet mulighederne for et udvidet samarbejde rettet mod de ældste elever, da vi oplevede et behov for at løfte elevernes kompetencer inden for netadfærd, kildevurdering og informationssøgning. Folkeskolereformens nye mål og fokus på den åbne skole var en oplagt anledning til at videreudvikle vores samarbejde, og med en toårig bevilling fra Kulturstyrelsens udviklingspulje på næsten en halv million kroner iværksatte vi samarbejdsprojektet Mediekompetencer og Information Literacy på skemaet i april 2014.

Rapporten her beskriver projektarbejdet – processen, produktet og de tilvejebragte resultater.

God læselyst!

Selvbevidste netbrugere og supersøgere

Projektet er funderet på idéen om skole- og folkebiblioteket som læringscenter og med bibliotekets kernekompetencer inden for informationssøgning og kildevurdering som centrum.

Ønsket var at styrke udskolingselevers kompetencer i at søge, vælge og anvende relevante kilder og litteratur i forskellige faglige sammenhænge – også kaldet deres Information Literacy. Med andre ord ville vi gerne understøtte, at eleverne bliver selvbevidste netbrugere og supersøgere.

Ved at koncentrere os om et enkelt fokusområde, hvor bibliotekets kerneopgave sættes i centrum, var forhåbningen samtidig, at folkebibliotekets nytte og anvendelsesmuligheder kom til stå tydeligere i elevernes bevidsthed.

Det var vigtigt for os, at tilbuddet ikke ramte med tilfældig spredning. Alle kommunens elever skulle have det samme kompetenceløft. Derfor fastsatte vi et mål om at udarbejde en helhedsplan for alle kommunens skoler.

Man kan anskue projektet som en art moderne biblioteksorientering målrettet folkeskolens ældste elever, hvor målet er at gøre eleverne bedre til at benytte e-ressourcer, lave informationssøgning og foretage kildevurdering, samtidig med at det giver dem en øget viden om folkebibliotekernes tilbud og services.

RESULTATER OG

Undervisningsmodel

- der er udarbejdet et undervisningsforløb med undervisning på 6. og 7. årgang samt projektcafé på 8. årgang. Forløbet stilles til rådighed for interesserede kommuner.

Helhedsplan

- der er udarbejdet en helhedsplan for skole- og folkebibliotekarers samarbejde om undervisningen. Helhedsplanen er sat i drift fra 2016.

Dygtigere elever

- analysen af undervisningens effekt viser, at eleverne er blevet meget mere kildekritiske og har ændret deres informationsøgningssadfærd væsentligt.

Øget samarbejde

- det tværfaglige samarbejde om undervisningen har skabt gensidig videndeling og læring. Og vi er blevet mere opmærksomme på hinanden i relevante sammenhænge.

Øget brug af folkebiblioteket

- Eleverne er generelt blevet mere positive over for biblioteket, og andelen af elever, som benytter biblioteket hyppigt, er steget fra 21 til 33 procent.

EFFEKT

Projektets mål og leverancer

Følgende mål og leverancer blev beskrevet i ansøgningen til Kulturstyrelsen.

Formål

Projektets formål er at udvikle en helhedsplan for skole- og folkebibliotekers samarbejde om at understøtte elevernes mediekompetencer og Information Literacy.

Det opnås ved at udvikle en model, som bygger bro mellem og afsøger nye læringsmetoder og veje for samarbejdet.

Målgruppe

- Primær målgruppe: Udskolings elever (6.-9. klasse)
- Sekundære målgrupper: Lærere, skole- og folkebiblioteker i Fredensborg Kommune
- Elever, lærere, skole- og folkebiblioteker i Danmark, som ønsker at benytte modellen efterfølgende.

Succeskriterier

- At minimum 65% af eleverne er bedre til at bruge e-ressourcer og Google
- At relevant kompetenceudvikling af lærerne sker
- At samarbejdet fortsættes efter projektet
- En dokumenteret stigning i elevernes hverdagsbrug af folkebiblioteket
- At helhedsplanen sættes i drift.

Undervisningsmodellen -

- OPBYGNING

Modellen:

Undervisning på 6. og 7. årgang samt projektcafé for 8. årgang

Hvem og hvor

6. årgang
Undervisning på skolen

7. årgang
Undervisning på skolen

8. årgang
Projektcafé på biblioteket

Varighed

2x2 lektioner på ca. 2 uger

2x2 lektioner på ca. 2 uger

2 timer

Undervisere

1 bibliotekar
1 skolebibliotekar

1 bibliotekar
1 skolebibliotekar

2 bibliotekarer

Lærerens rolle

Egen lærer deltager og hjælper eleverne godt på vej

Egen lærer deltager og hjælper eleverne godt på vej

Egen lærer forbereder besøget med eleverne og deltager på dagen

Hvornår

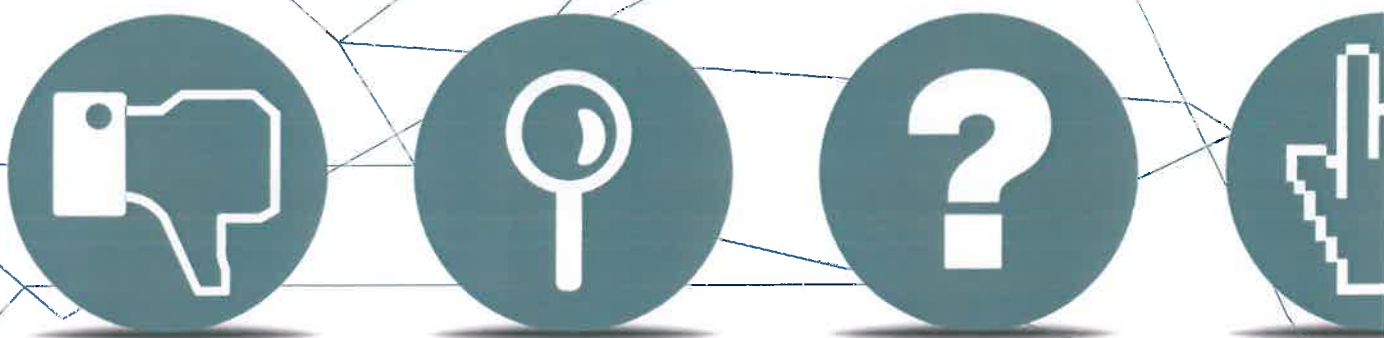
Uge 9-11

Uge 43-45

Efter aftale i forbindelse med projektopgave

Undervisningsforløbets opbygning Undervisningsforløbet er målrettet elever på 6., 7. og 8. årgang. Valget er faldet på disse årgange ud fra vurderingen af, at eleverne skal lære de grundlæggende færdigheder i 6. og 7. klasse og øve sig i mere selvstændigt at anvende færdighederne allerede i 8. klasse. I 9. klasse er forventningen, at eleverne selvstændigt kan bringe deres færdigheder i anvendelse.

Undervisningsmodellen -

Informationssøgning er en proces, der består af mange faser og discipliner, der er gensidigt afhængige af hinanden: Først skal man identificere de potentielle nøgleord, derefter skal man lave den rigtige søgestreng med eventuelle afgrænsninger eller udvidelser. Når man så har fået x antal søgehits, skal man til at sortere i dem ved en stadig vekslen mellem punkt-, skimme- og nærlæsning. Derefter skal man lave en decideret kildevurdering af de mest oplagte kilder, og måske skal man i gang med at lave en ny søgning med nye nøgleord, som man har fundet i sin første søgning.

Hvis man eksempelvis ikke har et tilstrækkeligt ordforråd til at finde gode nøgleord og brugbare synonymmer, kan man ikke lave en fornuftig søgestreng, og så får man ikke det bedste søgeresultat. Og hvis man har svært ved at veksle mellem punkt-, skimme- og nærlæsning, er der en risiko for, at man overser den nødvendige information, selvom man har lavet nogle gode søgestreng. Og endelig, hvis man ikke har en forholdsvis stor viden om samfundet, er det vanskeligt at lave gode kildevurderinger.

For hvordan kan man vide, at et universitets hjemmeside er mere valid end Ekstra Bladet, når man tror, at informationen på et universitets hjemmeside er skrevet af elever (de studerende) og ved, at Ekstra Bladets artikler bliver skrevet af uddannede journalister? Og hvordan kan man vide, at Kvindeforbund er en god hjemmeside at bruge, når man ikke kender sidens afsender?

Undervisningsmaterialet

Med vores undervisning giver vi eleverne en basisforståelse af forskellen mellem databaser og søgemaskiner, processen omkring informationssøgning og vigtigheden af at være kildekritisk. Men en forudsætning for, at eleverne bliver rigtig dygtige informationssøgere, er, at de træner deres nye færdigheder i deres dagligdag, hvilket også stiller krav til klassens egne lærere.

Undervisningsmaterialet er udarbejdet i programmet Meebook, som er velegnet til formidling og deling. Materialet er bygget op med en kombination af fakta og oplysninger, små filmklip og opgaver, som eleverne kan drøfte i mindre grupper samt besvare online. Materialet lægger op til en undervisningsform, hvor elevernes refleksion er i fokus, så de får en refleksiv netadfærd.

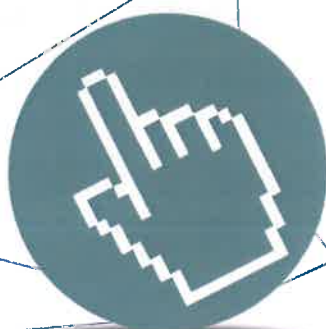
Master udgaven af undervisningsmaterialet deles med skolebibliotekaren, folkebibliotekaren samt klassens lærere via Meebook ShareIT forud for undervisningen.

Undervisningens temaer – undervisning i klassen på 6. og 7. årgang

I 6. og 7. klasse undervises eleverne på egen skole. Undervisningen varetages af både en folkebibliotekar og en skolebibliotekar. Klassens egen lærer skal være til stede i forbindelse med undervisningen, så hun kan hjælpe eleverne godt på vej og bringe elevernes nye viden i spil i relevante undervisningssammenhænge

- TRIN FOR TRIN

efterfølgende. Dette er særdeles vigtigt for at sikre kontinuitet og fortsat træning af elevernes færdigheder.

Undervisningens formål er at give eleverne kompetencer inden for følgende områder:

- > Valg af de bedste netkilder og hjemmesider
- > Forskellen på forskellige søgemaskiner og netkilder
- > Afgrænsning af tekst og billedsøgninger
- > Udarbejdelsen af søgestrategier
- > Læring af kildekritik på nettet
- > Større kritisk sans overfor fremfundne søgeresultater
- > Brugen af forskellige læsestrategier
- > Brugen af forskellige fagrelevante databaser
- > Kendskab til ophavsret og brugen af "copy pasting".

Kompetencerne i anvendelse – projektkafé på folkebiblioteket på 8. årgang

I forbindelse med forberedelsen af 8. årgangs projektopgaver bliver eleverne på 8. klassetrin inviteret til projektkafé på det lokale folkebibliotek. Her skal eleverne bl.a. have "hjælp til selvhjælp" i at finde relevante materialer til projektopgaven.

Projektkaféen tilrettelægges i samarbejde med klassens lærere. Som forberedelse har den ansvarlige bibliotekar en kort snak med læreren om eventuelle temaer, som er relevante at berøre eller samle op på fra undervisningen. Desuden bedes læreren om at informere om

projektopgavens temaer, ligesom eleverne hjemmefra skal have tænkt over opgavens problemformulering.

Projektkaféen indledes med en kort opsamling på centrale temaer fra undervisningsforløbet. Herefter arbejder eleverne individuelt eller i små grupper på deres søgestrategi til opgaven. Efter tur får de hjælp til at udarbejde søgestrengene, finde relevante kilder samt materiale, som de kan anvende i deres opgave.

Selve projektkaféen varer ca. 2 timer og kan eksempelvis kombineres med en halv arbejdsdag, hvor eleverne benytter biblioteket som studieplads.

Undervisningsministeriets fælles mål

Undervisningsforløbet understøtter Undervisningsministeriets færdigheds- og vidensmål *finde tekst* (efter 6. og 9. klasse) og *sammenhæng* (9. klasse) i dansk.

Helhedsplanen - praktisk

Undervisningsgruppe af folkebibliotekarer

Folkebiblioteket har nedsat en undervisningsgruppe, som står for undervisningen på skolerne i samarbejde med skolebibliotekaren. Den enkelte bibliotekar underviser fortrinsvis i det bysamfund, hvor man har primært arbejdssted for at sikre kontinuitet i samarbejdet med de lokale skoler, samt for at understøtte elevernes kendskab til deres lokale folkebibliotek. I tilfælde af sygdom/fravær stiller folkebiblioteket så vidt muligt med en anden underviser. Hvis det ikke er muligt, bliver der aftalt en anden dag.

Projektcafé med bred forankring

Projektcaféen varetages af en fra undervisningsgruppen sammen med en anden bibliotekar fra det bibliotek, hvor projektcaféen foregår. Tilrettelæggelsen af projektcaféen sker i samarbejde med skolebiblioteket og den besøgende klassers lærer.

Koordinatorer for samarbejdet

Folkebiblioteket har valgt en koordinator, som sammen med skolernes koordinator har ansvar for at indgå de overordnede aftaler mellem skoler og folkebiblioteker en gang om året samt sikre et opdateret undervisningsmateriale.

Kommunikation og årshjul

Undervisningsforløbets årshjul ser ud som følger:

- April: fælles møde for skole- og folkebibliotekarer. Evaluering af undervisning, justeringsbehov samt aftaler for det kommende år.
- Maj: Info om det kommende års undervisning sendes til kommunens skoleledere og skolebibliotekarer. Koordinatorerne har ansvaret for dette.
- August: I forbindelse med planlægningen af skoleåret holder den lokale skolebibliotekar et kort møde med udskolingens teams på 6., 7. og 8. årgang, hvor undervisningsforløbet introduceres kort og den konkrete afvikling planlægges. I 2016 foregår dette i uge 31.
- Oktober: undervisning af 7. klasser
- Marts/april: undervisning af 6. klasser
- Løbende: projektcaféer for 8 klasser tilrettelægges efter, hvornår den enkelte skole planlægger projektopgaveforløb.

tilrettelæggelse

Obligatorisk undervisning

I Fredensborg Kommune er det besluttet, at helhedsplanen er obligatorisk på alle skoler. Der er i den forbindelse udarbejdet en model for, hvordan undervisningen finansieres af skoler og biblioteker.

Lærernes deltagelse

Det er vigtigt, at klassens egen lærer er til stede i forbindelse med undervisningen, således at læreren kan følge op og bringe elevernes nye viden i anvendelse i hverdagen i relevante undervisningssammenhænge.

Der er i projektet udarbejdet et undervisningsmateriale målrettet lærerne, så de bliver klædt på til opgaven. Skolebibliotekarerne har ansvaret for at introducere lærerne til materialet. Dette sker ved skoleårets start.

I Fredensborg Kommune anvender skolerne den sidste uge af elevernes sommerferie på planlægning og tilrettelæggelse af skoleåret. I løbet af denne uge holder skolebibliotekarerne et kort møde med hvert årgangsteam, hvor undervisningsforløbet introduceres.

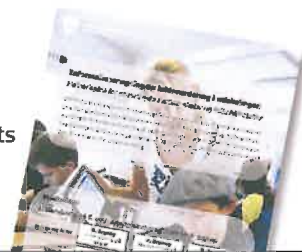
I praksis har det været svært for nogle at finde den ønskede tid til at klæde lærerne godt på til opgaven,

da lærerne har en travl hverdag med begrænset tid til forberedelse og mødevirksomhed. Når dette lykkes, er oplevelsen, at tiden er godt givet ud.

Ledelsesopbakning er en forudsætning

En bred ledelsesopbakning og forankring på tværs af skoler og biblioteker har været central for projektets succes. For at sikre dette har styregruppen bestået af to biblioteksledere og fem skoleledere. Styregruppens opgaver har blandt andet været at:

- Træffe beslutninger om projektets retning og økonomiske prioriteringer. Kommunen har medfinansieret 40 procent af den samlede projektsum. Dette udgør fortrinsvis udgør personaleressourcer
- Kommunikere med relevante parter om projektet
- Sikre en bæredygtig driftsmodel for helhedsplanen efter projektets afslutning.

Dygtigere elever

-effektmåling af elevernes kompetencer før og efter

Analyse af undervisningens effekt - undersøgelse før og efter

I foråret 2014 foretog vi en undersøgelse af de generelle informationssøgnings- og kildekritiske færdigheder for Fredensborg Kommunes 7. klasses folkeskoleelever med en tænke-højt-test, lærerinterviews og en spørgeskemaundersøgelse med 105 deltagende elever.

Formålet var at undersøge elevernes kompetencer og standpunkt før de havde modtaget undervisning, samt at kvalificere relevante temaer og indsatsområder, som skulle medtænkes i undervisningen.

Tænke-højt-testen omhandlede 7. klassernes søgeadfærd i Google, bibliotekernes hjemmeside og artikel-databasen Faktalink, mens spørgeskemaundersøgelsen gik på elevernes brug af Google, Wikipedia, databaser, skolebiblioteket og folkebiblioteket. Lærerinterviewene blev foretaget for at få lærernes syn på elevernes informationssøgningskompetencer.

På baggrund af undersøgelsen har vi udarbejdet undervisningsmaterialet til 6. og 7. klasse. Materialet blev afprøvet på 7. årgang på tre af kommunens skoler i skoleåret 2014/15, som fungerede som indsatsgruppe og pilotskoler. Derefter blev materialet tilrettet og undervisning gennemført i alle 7. klasser i kommunen.

Undervisningsforløbet er designet og gennemført af bibliotekarer og skolebibliotekarer. I juni 2015 målte vi undervisningens effekt ved at gennemføre samme undersøgelse med en tænke-højt-test, en spørgeskemaundersøgelse med 127 elever samt lærerinterviews af de 7. klasses elever, der indgik i pilotprojektet.

FØR:

Elevernes informationskompetencer i 2014

Undersøgelsen af elevernes informationskompetencer i 2014 (kontrolgruppen) bekræftede vores antagelser om, at det stod sløjt til med elevernes informationskompetencer. Deres viden om internettets indhold og opbygning samt kendskabet til skolens og folkebibliotekets databaser var minimal. Eleverne kendte generelt ikke de mest oplagte databaser – eksempelvis svarede 72 procent af eleverne, at de ikke kendte Faktalink, og 61 procent svarede, at de ikke kendte Forfatterweb.

Eleverne havde generelt svært ved at navigere på nettet. De skimmede meget, havde svært ved at fokusere på de fremfundne informationer og tekster og benyttede sig ikke bevidst af en søgestrategi. Eleverne dobbelt-tjekkede heller ikke fremfundne informationer og gjorde sig ikke de store tanker om kilders validitet.

EFTER:

Undervisningens effekt – sammenligning af kontrol- og indsatsgruppen

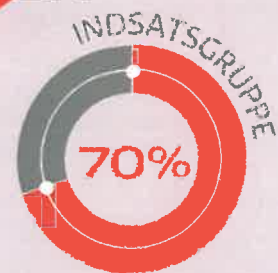
Sammenligningen af kontrolgruppen fra foråret 2014 med indsatsgruppen i 2015 viser, at eleverne er blevet meget mere kildekritiske, og at de har ændret deres søgeadfærd væsentligt. Hvor vi hos kontrolgruppen oplevede en ukritisk og tilfældig søgeadfærd blandt eleverne, er det tydeligt, at indsatsgruppen har opnået en vigtig forståelse af, hvad det vil sige at søge information på nettet og at være kildekritisk. De har også fået kendskab til forskellige databaser som Faktalink, Forfatterweb og Infomedia. Samtidig vurderer vi, at eleverne fortsat har brug for at øve sig for virkelig at omsætte deres viden til god udøvende praksis.

Google

Elevernes søgeadfærd i Google har ændret sig på flere måder. Flere elever er blevet bedre til at bruge termsøgninger og til at udvælge relevante søgeord. Når spørgsmålene bliver mere komplicerede, benytter de sig ikke automatisk af fraser i deres søgninger, hvilket kontrolgruppen gjorde. De har fået kendskab til processen omkring informationsøgning og benytter sig nu af en søgestrategi. De er blevet bedre til at orientere sig på hele siden og bruger nu en hjemmesides indholdsfortegnelse. De kan finde afsenderen af en hjemmeside, og nogle er også opmærksomme på at finde kildehenvisninger og sidste opdateringsdato. Samtidig er de blevet opmærksomme på de kilder, de bruger, og rigtig mange elever krydstjekker deres informationer flere steder. Et væsentligt opmærksomhedspunkt er dog fortsat at understøtte elevernes viden om samfundet, så deres forudsætninger for at vurdere kilders troværdighed styrkes, som beskrevet i eksemplet med Aarhus Universitet og BT. Eleverne er blevet mere skeptiske, når det gælder brugen af Wikipedia. Efter undervisningen har de lært, at faktaboksen, som kommer frem ved en simpel Google-søgning, stammer fra Wikipedia, og mange krydstjekker informationen fra faktaboksen med andre hjemmesider.

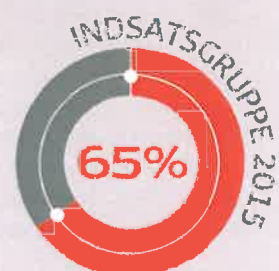
Eleverne bruger endnu ikke tegn i deres søgninger, selv om muligheden tiltaler dem. Til gengæld har de fået øjnene op for Googles søgefunktioner og er begyndt at bruge dem. Overordnet set er eleverne blevet meget mere tålmodige informationssøgere, hvorfor de ikke længere blot laver en ny søgning, når svaret, de leder efter, ikke øjeblikkeligt springer dem i øjnene. Dog orienterer nogle elever sig fortsat meget i manchetteksterne i stedet for at gå ind på de relevante hjemmesider.

AFSENDER /FORFATTER

Mens ingen elever i 2014 checkede kilder og ingen kunne finde en hjemmesides afsender, så finder 70% af eleverne i indsatsgruppen en sides forfatter. Flere ved også, at de skal tjekke hits og henvisninger for at sikre sig deres valgte kildes troværdighed.

KRYDSTJEK INFORMATION

Brugen af bibliotekets hjemmeside

Fredensborg Bibliotekerne har fået ny hjemmeside i projektperioden. Det nye og mere brugervenlige hjemmesidedesign gør det lettere for eleverne at orientere sig på siden, og de har ikke længere svært ved at finde søgefeltet, hvilket var svært for kontrolgruppen i 2014.

Eleverne har dog svært ved at skelne mellem ebiblioteket og biblioteksdatabase, og mange forsøger at finde en fysisk bog fra basen i ebibliotekets menu. Heldigvis lykkes det alle eleverne at finde biblioteksdatabase søgefelt efter denne mindre omvej.

Den nye hjemmeside gør det også nemmere for eleverne at bruge afgrænsningsfiltrene i basen, og de er blevet markant bedre til at afgrænse deres søgninger.

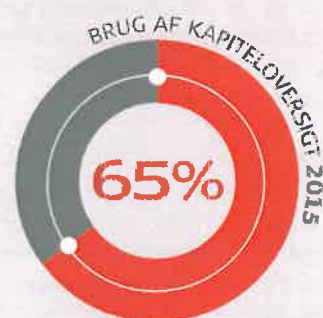
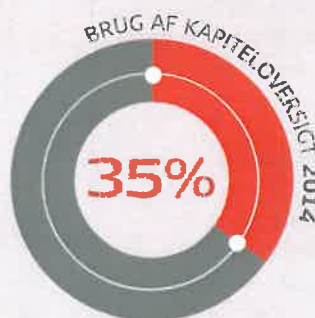
Ligesom tilfældet var med kontrolgruppen forstår eleverne instinktivt, at bibliotekets database fungerer på en anden måde end eksempelvis Google. Det viser sig ved, at de ikke overfører deres søgeadfærd herfra, men i stedet overvejende bruger termer i deres søgninger. Samtidig kan vi se, at de også i forbindelse med at skulle finde en fysisk bog i bibliotekets database, vurderer kilderne i langt højere grad end tidligere.

Spørgeskemaundersøgelsen viser en stigning fra 49 til 61 procent i elevernes brug af hjemmesiden. Samtidig har brugen af bibliotekernes hjemmeside ændret sig. Eleverne benytter primært hjemmesiden til at finde fysiske materialer, men andelen af elever, som bruger hjemmesiden til at finde materialer og links til bibliotekets databaser, er steget fra 2 til 8 procent.

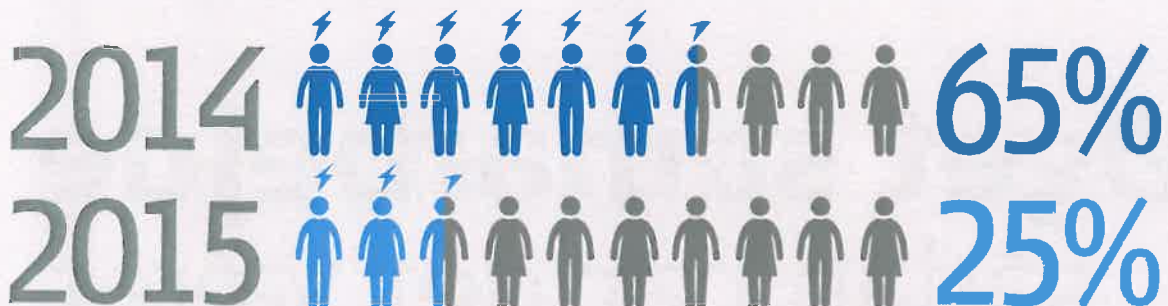
Brug af kapiteloversigt

Opbygningen af de enkelte artikler i Faktalink minder om Wikipedias opbygning med en kapiteloversigt i venstre side. Vores test viser, at de elever, der har modtaget vores undervisning i informationssøgning, nu er langt bedre til at orientere sig på hele siderne af en hjemmeside, encyklopædi eller database på nettet, end kontrolgruppen var. Eleverne famler ikke længere rundt i forskellige undermenuer eller uvæsentlige afsnit, men finder hurtigere den information, de søger.

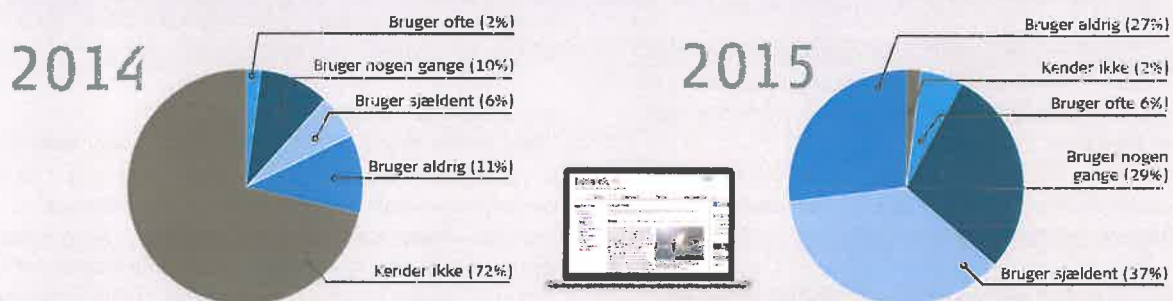

Utålmodig søgeadfærd

Eleverne er blevet mere tålmodige informationssøgere både i Google og Faktalink. De udviser større fokus og klikker ikke så meget rundt som før. Elevernes utålmodige søgeadfærd er faldet fra 65 til 25 procent i projektperioden. Eleverne forklarer deres øgede tålmodighed med, at de ved, at Faktalink er mere troværdig en eksempelvis Wikipedia. De fortæller, at de er mere motiverede for at benytte sig af en database som Faktalink på grund af pålideligheden, også selv om det tager dem længere tid end en søgning på Google.

Elevernes kendskab og brug af Faktalink

Faktalink

Databasen Faktalink er en af de databaser, som eleverne virkelig har taget til sig efter undervisningsforløbet, sammen med Historiens Verden og Forfatterweb. Spørgeskemaundersøgelsen fra 2014 viste, at 72% af eleverne ikke kendte Faktalink. I 2015 er dette faldet til 2%. Tænke-højt testen viser, at eleverne ikke bare kender Faktalink, men at databasen er blevet en væsentlig kilde til information for dem. Faktalink er dog svær for eleverne at bruge. Selvom om fuldteksten foreligger digitalt, kan man kun søge i artiklernes abstract og i de indekserede nøgleord. Og undersøgelsen viser, at eleverne stadig foretrækker at søge i søgeboksen frem for via artikelindgangen, emneindgangen, osv. Derfor anbefaler vi, at eleverne fortsat bliver trænet i at søge i Faktalink i hverdagen.

Den gode nyhed er, at eleverne er blevet langt mere tålmodige, når de søger i Faktalink. De forklarer selv dette med, at deres viden om, at Faktalink er en troværdig kilde at bruge til deres opgaver og lektier, gør dem mere tålmodige. Eleverne er samtidig blevet klar over,

at de ikke skal søge i fraser i Faktalink, hvilket adskiller sig fra kontrolgruppens søgeadfærd. Når spørgsmålene bliver for komplicerede for eleverne, er der dog stadig en tendens til, at de begynder at bruge fraser i deres søgninger. Elevernes søgeadfærd har ændret sig væsentligt efter undervisningen i databasen. Flere elever laver ikke længere blot en ny søgning, når de bliver stillet et spørgsmål, der relaterer sig til den artikel de allerede er inde på. De er generelt blevet bedre til at orientere sig på hele siden og bruger kapiteloversigten på en fornuftig måde.

På baggrund af undersøgelsen anbefaler projektgruppen, at eleverne fortsat trænes i at bruge databaserne. For eksempel kan man i det daglige huske eleverne på, at databaserne er gode at bruge, når de har brug for baggrundsviden om et emne, mangler inspiration til en opgave eller ikke kan finde ordentlig, relevant information på Google, men at databaserne er mindre velegnede til at søge efter faktuelle oplysninger. Her er Google en god og nem søgeindgang.

Øget samarbejde – sådan har det været

Samarbejdet har været tilrettelagt som et tværfagligt projekt med deltagere fra både skoler og folkebiblioteker samt en styregruppe med ledelsesrepræsentanter fra skoler og folkebiblioteker.

Projektgruppen har mødtes fast hver måned og derudover arbejdet med udvikling, afprøvning og justering af undervisningsforløbet mellem møderne enkeltvis og i arbejdsgrupper.

Det er vores klare overbevisning, at det tætte tværfaglige samarbejde fra start til slut har været afgørende for projektets resultater og forankring.

Samarbejdet set med skolebibliotekarøjne

En af projektets skolebibliotekarer beskriver samarbejdet sådan:

”Skolerne har en meget lang tradition for at samarbejde med Folkebiblioteket omkring materialevalg og biblioteksundervisning på folkebibliotekerne, men IL-projektet er det første projekt i en årrække, vi har været fælles om.

I IL-projektet har der været skolebibliotekarer og folkebibliotekarer med hele vejen fra projektansøgning, udarbejdelse af undervisningsmateriale, undervisning og til evaluering. Det har været et fantastisk samarbejde, hvor vi som lærere har kunnet trække på nogle meget kvalificerede folk, som har løftet projektet op på et niveau, som vi i den daglige undervisning ikke har mulighed for. Vi glæder os over, at vores samarbejde er blevet fast forankret i en helhedsplan, som kører også efter projektet afsluttes. Vi har lært ”vores skolars” folkebibliotekarer godt at kende, hvilket gør, at vi i langt højere grad vil trække på den store ressource, der ligger på folkebibliotekerne i vores kommune. Vi tænker mere på dem nu som kolleger end som en ekstern ressource.

Vi har haft nogen udskiftning i arbejdsgruppen, men fra at vi i starten var noget ærgerlige, vendte vi det til det positive og fandt ud af, at det var rimelig let at integrere nye i projektet, hvilket jo er en stor styrke, da vi på den lange bane skulle have mange nye både folke- og skolebibliotekarer med i undervisningen.”

Om processen fortæller hun:

”Som lærere står vi dagligt med mange undervisningstimer, som vi har begrænset tid til at forberede. I dette projekt har vi haft gode muligheder for at snakke sammen, forberede, læse baggrundsstof, få input fra gymnasiefolk osv. Vi har lavet en grundig analyse af elevernes viden inden og efter undervisningen og har haft tid til at analysere resultaterne. Denne proces er stort set aldrig mulig i vores daglige undervisning, så det har været meget spændende og givende at være med til. Vi har været mange om at udarbejde undervisningsmaterialet, så der er kommet input fra mange vinkler. En spændende og frugtbar proces fra start til slut.”

Samarbejdet set med folkebibliotekarøjne

En af projektets folkebibliotekarer beskriver samarbejdet sådan:

”Skoleprojektet har været en anledning for os bibliotekarer til at komme ud i en helt anden virkelighed, end vi er vant til, og møde en af vores vigtigste målgrupper (skolebørn) på deres præmisser med – på godt og ondt – umiddelbare og ærlige reaktioner på alt, hvad vi præsenterer dem for. Uden at have skolelærerne/-bibliotekarerne ved vores side var det dog aldrig gået. Der er en fantastisk tryghed ved at vide, at der ved siden af en står en professionel lærer, som er klar til at redde

en, hvis klappen skulle gå ned, og sørge for et nogenlunde roligt undervisningsmiljø.

Samtidig er lærerne en stor inspiration, når det gælder formidling af viden, hvor man giver noget af sig selv og udviser energi og lyst til at lære fra sig - selv når det er dagens tredje hold og man endnu engang skal stå og sige det samme. Det er en inspiration vi vil kunne bruge i rigtig mange andre sammenhænge.

Og så er det også bare en fornøjelse at have lært nogle flere af kommunens dygtige og flinke ansatte at kende og have set verden fra deres synspunkt."

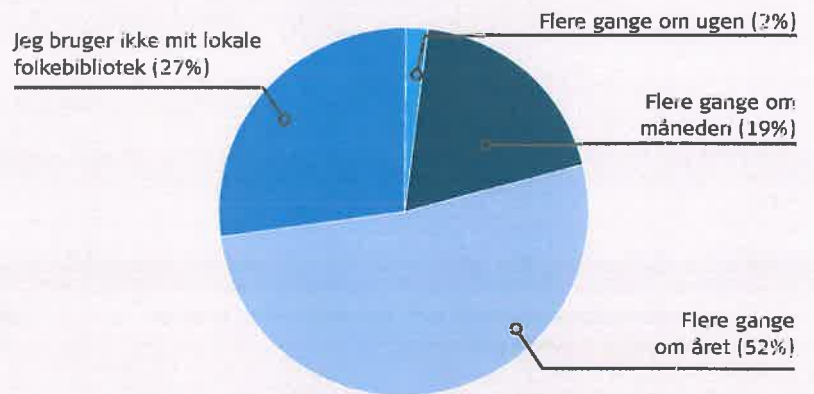

"Skoleprojektet har været en anledning for os bibliotekarer at komme ud i en helt anden virkelighed, end vi er vant til, og møde en af vores vigtigste målgrupper (skolebørn) på deres præmisser med, på godt og ondt, umiddelbare og ærlige reaktioner på alt, hvad vi præsenterer dem for."

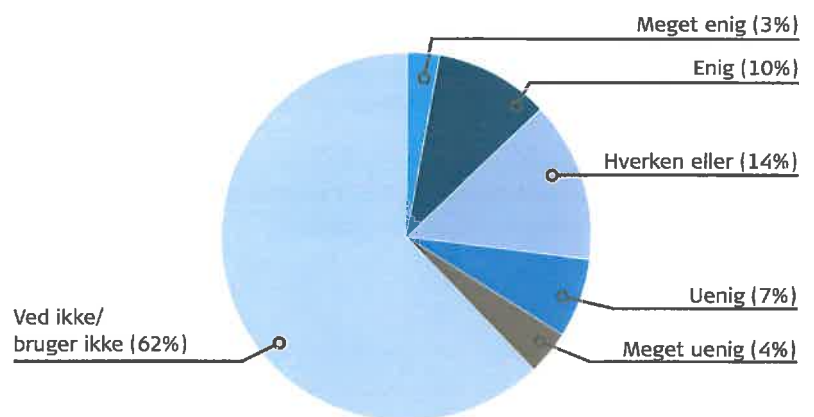
Øget brug af folkebiblioteket – mere positive elever

2014

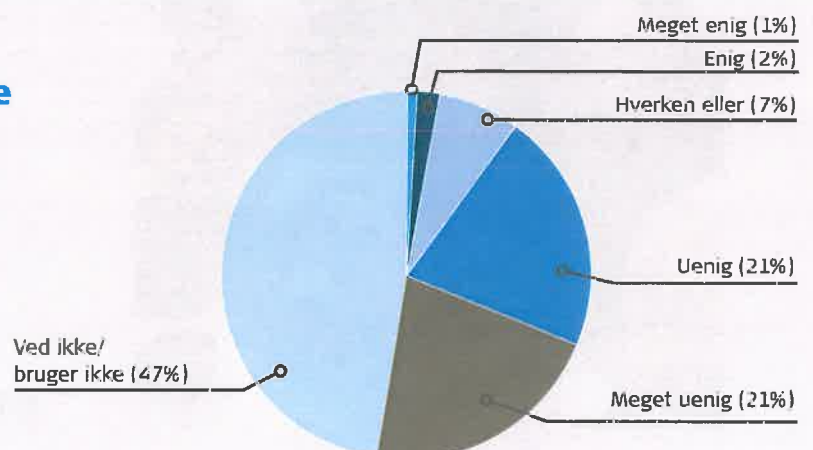
Hvor ofte kommer du på dit lokale folkebibliotek?

Folkebiblioteket er et godt sted at lave lektier?

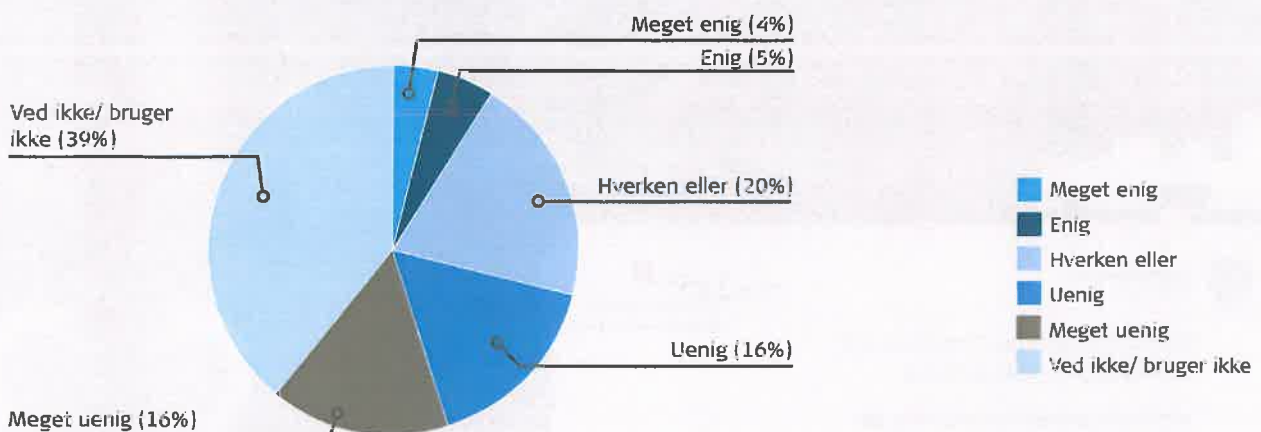
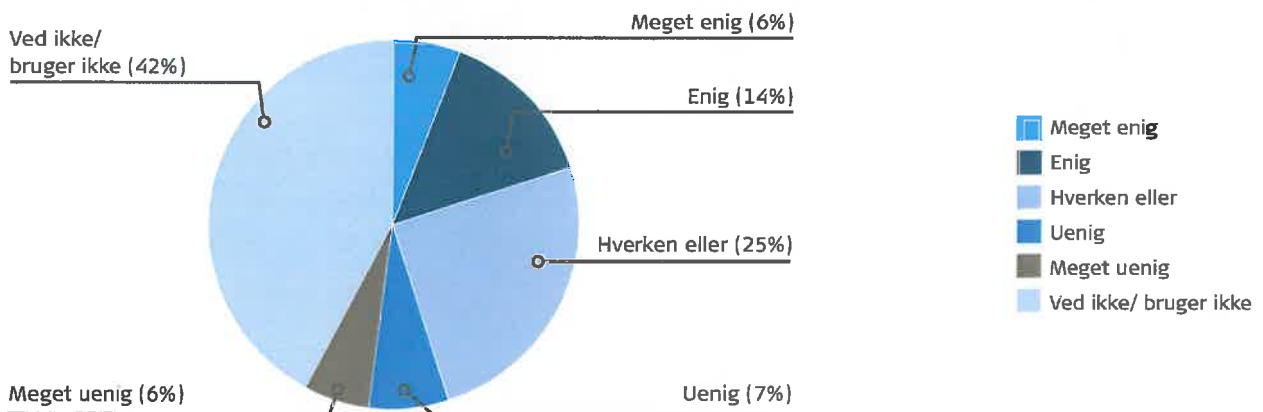
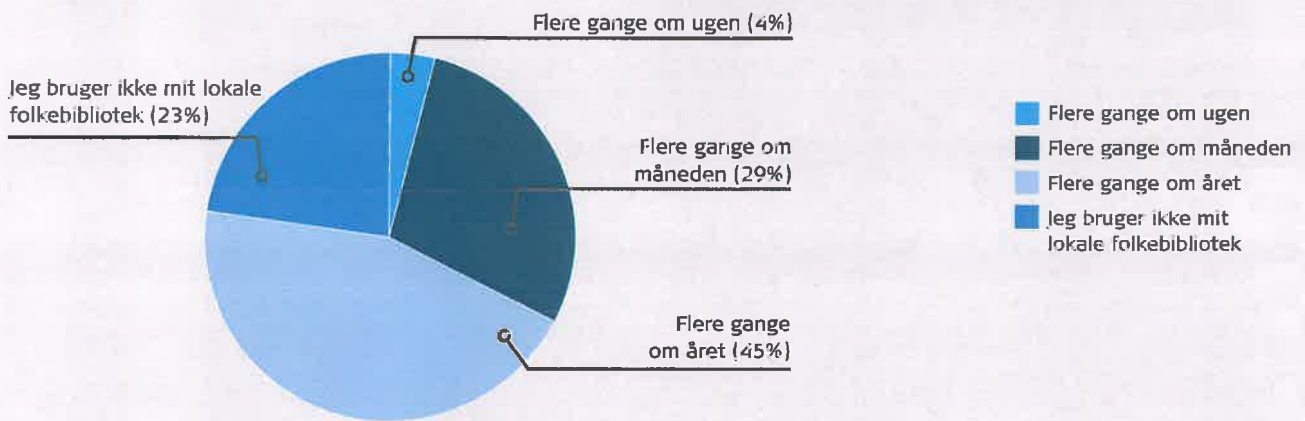

Jeg kan godt lide at hænge ud med mine venner på folkebiblioteket?

2015

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at eleverne generelt er blevet mere positive over for biblioteket og de giver udtryk for, at de benytter biblioteket mere. Antallet af hyppigere brugere er steget fra 21 til 33 procent, og antallet af ikke brugere er faldet fra 27 til 23 procent. I 2015 giver flere elever også udtryk for, at biblioteket er et godt sted til at lave lektier og hænge ud med vennerne.

FREDESBORG
KOMMUNE

Kulturinstitutionen Fredensborg,
Fredensborg Bibliotekerne

bibliotekerne@fredensborg.dk
Telefon: 7256 2200

